

"Trágala"

"I en tot cas el candidat, en comptes de ficar-se en la pell de Ferran VII –el que no volia 'tragar'–, hauria d'haver buscat exemples més insignes. Com Felip II, ara tan celebrat, que també 'tragaba' poc. O Felip V, nét del gran Borbó de França, que no 'tragaba' gens."

No tinc res contra el senyor Josep Borell en tant que persona, en tant que enginyer aeronàutic, o en tant que candidat a la presidència del govern espanyol. Espere, això sí, que si arriba a president no practique les mateixes manies que practicà com a ministre: per exemple, que no s'enteste a fer passar autovies per paratges naturals com les Hoces del Cabriel, o que no proposeu rebaixes del 5% en els peatges de les autopistes i ens vulga fer creure que això era una idea gloriosa. O que no ens deixi als valencians tan tirats, oblidats, abandonats i desinvertits en matèria d'obra pública com ens deixà llavors. En tot cas, li desitge molta sort quan arribe el dia, i més m'estimaria que guanyaren els seus que no els altres, simplement perquè la dreta (espanyola) em resulta menys agradable que l'esquerra (espanyola), cosa que ja no sé si és una simple afecció personal o una antiga qüestió de principi, en la qual el candidat no té cap mèrit. També és cosa d'afecció o de principi, per a mi, no votar partits espanyols sota cap circumstància, però això és un altre tema, i ben poc profit m'ha fet fins ara, tot s'ha de dir.

Ara bé, si el senyor candidat a president del govern espanyol és del tot respectable en tant que persona i en tant que candidat, em permetrà que no pense el mateix en la seua condició d'ideòleg del nou espanyolisme. Fa quinze o setze anys, quan els llavors "*chicos del PSOE*" (ara ja no són tan "*chicos*", és clar: han madurat, i en general no han madurat bé) van arribar al govern com una marea irresistible, la premsa seriosa anglosaxona, que sol estar molt ben informada, els va qualificar com a "*young spanish nationalists*", i no erraven d'un pèl. Ara sembla que ja no se'n recorda ningú, i tanmateix era una definició exacta. Ho ha continuat sent durant tots aquests anys, i fins i tot fa l'efecte que, com menys *young*, més *spanish nationalists* s'han anat tornant. Més partidaris d'una Espanya gran, una, única i indivisible i governada des d'un poder central indiscutit i fort. Grandesa, unitat i poder de l'estat són –en un sol bloc– la clau de volta del nacionalisme espanyol (idem del francès: no és cap exclusiva), antic o modern, conservador o liberal, reaccionari o progressista. La resta

són atributs accidentals, i tot és assumible (per exemple l'organització del territori: capitànies generals, províncies, autonomies, federalisme) a condició de no posar en perill la substància. La substància és que Espanya és una nació gran, i per tant no pot tolerar cap reducció o disminució que la faria més petita. És una nació única, i per tant no pot suportar que dins del seu espai siguin reconegudes altres nacions tan nacions com ella: subnacions o quasinnacions potser sí, en cas de necessitat, però sempre sub: subordinades, subalternes, subsumides. I per tant, i com a expressió necessària, el poder espanyol –el poder de l'estat– ha de ser superior, sobirà i no condicionat. Ha de ser emanació del cos nacional únic, i mai resultat d'una suma o delegació de cossos nacionals múltiples. "*Un monarca, un imperio y una espada*": un estat, una nació, un poder.

Això és així (encara que ells no en diuen "nacionalisme", sinó solidaritat, cohesió, ciutadania, constitució, i altres paraules de gran aparença i elegància), i això explica el concepte del "*trágala*". Digué Borrell que ell i el seu partit estan disposats a donar-li al govern actual tot el suport que faça falta, sense reserves, per tal que no hagen de passar pel "*trágala*" dels nacionalistes. Perquè Espanya no pot *tragar* de cap manera que els catalans i els bascos (i ara els gallecs, valga'm Santiago Apòstol!, i gràcies que els valencians no piulen) li lleven algun poder al poder de l'estat que l'encarna i l'expressa. L'estat d'Espanya amb menys poder seria menys estat, i per tant Espanya seria menys Espanya. A principis del segle XIX, la gent cridava allò tan fi contra el Borbó del temps: "*Trágala, trágala, tu servirón, / tu que no quieres Constitución*". Al Borbó li costava molt de *tragar*, i el Borrell sembla que té els mateixos problemes de gola. El Borbó Fernando Séptimo ("usaba paletó, usaba paletó") quan ja no podia *tragar* més la miqueta de llibertat que limitava el seu poder, cridà els Cent Mil Fills de Sant Lluís i envià els demòcrates a la presó, a l'exili o a l'escamot d'afusellament. No és un bon precedent. I en tot cas el candidat, en comptes de ficar-se en la pell de Ferran VII –el que no volia *tragar*–, hauria d'haver buscat exemples més insignes. Com Felip II, ara tan celebrat, que també *tragaba* poc. O Felip V, nét del gran Borbó de França, que no *tragaba* gens.